

«НА БЕРЕГАХ КУЧУРГАНУ» Г. ЩІПКОВСЬКОГО

Саницька В.

Геннадій Павлович Щіпковський народився 8 травня 1944 року в селі Бучая, нині Новоушицького району Хмельницької області. Він правнук Ольги Андріївни Руданської – двоюрідної сестри українського поета й лікаря Степана Васильовича Руданського. З 1998 року Г. Щіпковський є членом Національної спілки письменників України. Він був завідувачим відділом культури районної державної адміністрації. Нині проживає в смт Велика Михайлівка, що на Одещині.

Він автор поетичних збірок новел «Біль і спів душі моєї» (1995 р.), «Серпнева ожина» (1996 р.), «Повертаюсь до себе» (2001 р.), «Автографи степу» (2004 р.), «Береги часу» (2006 р.), прозових творів «Світло далекого берега» (2002 р.), «Стежка в зозулине літо» (2004 р.), історико-краєзнавчих видань «Новоселівська земля», «Войничеве», «Новоолександрівські нариси», «На берегах Кучургану», роману в трьох книгах «Товтри» (2009 р.), які є яскравим прикладом любові до рідного краю письменника, до землі, на якій він виріс і проживає, де зосереджена уся духовна спадщина пращурів Геннадія Щіпковського. [1, с. 377] Письменник пише вдалі ліричні вірші, новели про далекі й нелегкі стежини сільського життя, а також про тривожні проблеми сьогодення. Багато творів присвячено простим людям. Загалом творчий доробок митця чималий, сила його почуття така, що де б не був поет, думкою він завжди лине на Батьківщину. Всі його мрії про рідні полонини. Любій верховині належать його душа і серце.

Можна зупинитися на його історико-краєзнавчій книзі «На берегах Кучургану», адже саме в ній мова йде про смт Велику Михайлівку, яке в минулому мало назву-Гросулове і знаходиться на р. Кучурган за 110 км від Одеси. Це історико-краєзнавче видання стало пам'яттю тим людям, які ростили хліб, вчили дітей, писали вірші, співали пісні, малювали картини і завжди боронили нашу землю від чужого загарбницького ока. Також в ньому зібрані легенди, перекази, історичні довідки про даний населений пункт.

Історико-краєзнавча книга «На берегах Кучургану» складається з декількох розділів: «Сива давнина», «Світло кучурганівських берегів», «Війна. Звільнення Гросулового від окупації», «Спортивне життя селища», «Дорога до храму». Вона є одною з кращих праць про рідний край. Тут є філігранна, яскрава авторська стилістика і винахідливе психологічне портретування. У неї вміщені думки Геннадія Щіпковського про рідний край, які непомітно торкаються струн нашого серця і нагадують до болю знайому мелодію – пісню дитинства. Вона у всіх різна, але для всіх однаково важлива. Їх може бути декілька або навіть багато, а результат один – спливає яскрава картинка з минулого, тільки з її світлої частини. Пісні, які є в другому розділі краєзнавчого видання, нагадують нам лише про ті миті, часи та події, від яких віє особливим теплом: родина, спогади про молодість і старенька батьківська хатинка. Велика Михайлівка – прекрасна земля. Тут працювали

над своїми творами такі письменники як: Світлана Кривенко, Надія Васильєва, Тетяна Кривенко, Віталій Первухін, Михайло Рожнов, Валерій Зарічук, Петро Супрун, Микола Федецький. [1, с. 134]

У розділі «Сива давнина» йдеться про давні часи, племена і народи, археологічні експедиції. Також тут детально розповідається про наукову експедицію 1915 року під керівництвом вченого В. Крокоса. Він опублікував працю «Що дали розкопки на Одещині», яка зберігається в археологічному музеї.

В розділі «Війна. Звільнення Гросулового від окупації» мова йде про 1941-1944 роки, коли німецькі та румунські війська окупували Одещину. Великомихайлівщина з небом пов'язана міцним зв'язком. Тут знаходиться величезна колишня авіабаза, також тут формувалися партизанські загони та озброєні груп під час Великої Вітчизняної війни, що свідчить про неабияку витримку та героїзм жителів. На жаль, воєнна тематика перегукується і з сьогоденням: на Сході України досі триває війна. Ми бачимо, що справжні люди є добрими, щирими і людяними навіть тоді, коли перебувають в нелюдських умовах. Саме тут помітно справжню велич, силу і красу звичайних людей у страшні воєнні часи. Геннадій Щіпковський написав і про часи громадянської війни, як Гросулове надовго окупувала біла гвардія, і про голодомор, який забрав не одне життя в цих місцях. Навіть коротка відлига нової економічної політики суттєво не вплинула на подальший економічний розвиток селища. Але з годом Гросулове починає відновлюватися. Область поступово починає виділяти кошти на розвиток селища. Описані події зачіпають серце. Це історико-краєзнавче видання не прочитаєш за день чи два, бо чи не після кожного абзацу хочеться замислитись. А мова не просто колоритна, її відчуваєш на дотик і смак.

Але у прозових творах Геннадія Щіпковського рідний край описаний й мальовничими галявинами, ставками, порослими вербами, Новопетрівськими та Богуславськими чорноземами, що ведуть за обрій, де на віки зливаються небо і земля. На території нашого району є заповідні лісові об'єкти: Кардамичівський державний парк – пам'ятник садово-паркового мистецтва державного значення та Фрасинський ландшафтний заказники. Серед різнотрав'я в лісах є суниці лісові, гірчак звичайний, валеріана лікарська, купина. [3, с. 3]

У розділі «Спортивне життя селища» йдеться про 1960-ті роки. Саме тоді спортсмени селища досягали вражаючих результатів і брали участь у всіх обласних змаганнях: К. Тютій став чемпіоном області у важкій атлетиці і кандидатом у майстри спорту; В. Середницький мав перший розряд з легкої атлетики і став чемпіоном області; Д. Кононов мав другий розряд з плавання.

Для Геннадія Щіпковського Батьківщина – це все, що його оточує: і небо, і зорі; ліси і поля; люди, які поруч з ним в радості чи смутку; це те, що підтримує його у час негоди, дає сили пережити усі негаразди. Саме любов до рідного краю знаходить втілення у історико-краєзнавчому творі «На берегах Кучургану», який приносить неабияку користь: окрім того, що читається легко, на одному подиху, має ще і повчальний зміст. Ми

переймаємося долями героїв і слідуємо за їхніми перемогами. А ще читання приносить велике естетичне задоволення і тамує інформаційний голод. Читаючи, не помічаєш слів, зате, як на старій іконі, проступають пречудові образи. У книзі стільки внутрішньої свободи, до краси, до окраси життя. Це гімн людському розуму, людському просвітленню.

У розділі «Дорога до храму» описані спогади та переживання письменника. Тут мова йде про кволу бабусю письменника, яка до останнього ходила на Прощу в сусідню область. Також йдеться про дитинство письменника, коли він малим разом з бабусею слухав хор і дивився на фрески храму. І про те, як під час війни зруйнували храми в Соше-Острівському, Новопетриці та Новоселівці.

Отже, Геннадій Щіпковський належить до тих, хто не збайдужів, не стомився, і не охолов у виснажливому змаганні за справжню Україну, тому й належить до яскравих постатей української інтелігенції на межі двадцятого та двадцять першого століть. Любов митця до людей можна порівняти хіба ще з батьківською. З великою пошаною він згадує своїх рідних односельців.

Здавалося б, його доля запрограмувала Г. Щіпковському бути хай і добротним, але провінційним письменником, який живе у райцентрі, а перед цим був головою колгоспу. Він вийшов переможцем із цього важкого поєдинку. Про це ми можемо говорити категорично, без будь-яких натяжок та застережень. Все, що він думає, все, що він пише, і все, що він робить, – все це цільне, все наповнене синівською любов'ю до рідної землі. [1, с. 376]

Про дівяльність Геннадія Щіпковського повинна знати вся Україна, адже ніщо не завадило вихідцю з села досягти вершин творчості й досягти своїх цілей.

-
1. Сушинський Б. Письменники Одещини на межі тисячоліть/ Б. Сушинський. – Одеса: Альфа-Омега ОКФА, 1999. – 426 с.
  2. Щіпковський Г. П. На берегах Кучургану: нариси./ Г. П. Щіпковський. – Одеса: Астропринт, 1999. – 280 с.
  3. Щіпковський Г. П. Над Кучурганом/ Г. П. Щіпковський. – Коломия: Вік, 1996. – 127 с.

ЖИТТЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ФЕОФАНА ПРОКОПОВИЧА

Дмитрієв В., Гегечкорі О. В.

Одна із найбільш яскравих і значних особистостей в історії двох країн – України та Росії – в обох цих країнах залишається, певною мірою, у тіні. І не